

6308/2023 - Svar på Remiss om Boverkets förslag till ändringar i Boverkets författningar om certifiering

RISE är ackrediterade enligt SS-EN ISO/IEC 17024 för personcertifiering mot föreskrifterna:

- Boverkets föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga, KA.
- Boverkets förslag till föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:15) om certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden, KUL.
- Boverkets förslag till föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter, OVK.
- Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:17) om certifiering av sakkunniga inom brandskydd, SAK.

RISE remissvar börjar med att belysa de 3 saker som vi ser som viktigast. Efter det så följer kommentarer på respektive föreskrift.

Vid frågor om våra kommentarer kontakta gärna enhetschefen för RISE personcertifiering Stina Wibom på stina.wibom@ri.se

RISE viktigaste synpunkter

1. Årsrapportering (KA 11§, KUL 11§, OVK 17§, SAK 11§)

Skrivningen i samtliga ovan nämnda paragrafer är ändrad till ”kalenderår”. Tidigare stod det att den certifierade ska lämna in rapport varje år. Ett kalenderår är perioden 1 januari till 31 december. Det är omöjligt för oss som certifieringsorgan att hantera att alla certifierade ska rapportera direkt och samtidigt när ett kalenderår är slut.

Vi önskar ha kvar tidigare skrivningar.

2. Krav på teoretisk kunskap (KA 2-4§§, KUL 5-6§§, OVK 7-8§§, 4-5§§)

Önskvärt att skrivningar om utbildningar som krävs är så lika som möjligt i de olika föreskrifterna, samt att det är tydligt vilka utbildningar som är meriterande. Tydlighet underlättar för den som vill söka certifiering men även för oss som certifieringsorgan.

Att överlåta till certifieringsorganen att avgöra om en utbildning kan betraktas som "likvärdig utbildning" ökar risken för att det blir olika bedömningar av samma utbildning. Vår önskan är att det på ett tydligt sätt framgår vad som meriterande eller inte och vi vill gärna få med text om att en utbildning behöver vara minst två år för att vara meriterande. Mer om det längre ner i vårt svar per föreskrift.

3. Krav på allmän teknisk och brandteknisk kunskap, SAK 4-5, 11§§

Nytt i remissförslaget är att utöka med krav på Allmän brandteknisk kunskap (4§, punkt 2), vilke ska kontrolleras genom Teoretiskt prov (10§). Det behöver förtydligas vad som avses med Allmän brandteknisk kunskap. Dels för att den som önskar bli certifierad vet vilka krav som ska uppfyllas, dels för att fler certifieringsorgan ska kunna ta fram likvärdiga prov.

Enligt konsekvensutredningen punkt 6.1 medför den föreslagna ändringen i 4§ inte några större kostnadsmässiga konsekvenser för certifieringsorganen. Men det kommer att ta tid och medföra kostnader för certifieringsorganen att reda ut vad som ingår i allmän brandteknisk kunskap och sedan skapa prov utifrån innehållet.

Det framgår inte i konsekvensutredningen att den föreslagna ändringen i 4§ medför att den som vill bli certifierad på nivå N behöver skriva mer omfattande teoretiskt prov än tidigare. Den kan innebära ytterligare ett prov för den som vill bli certifieras jämfört med hur det är idag. Blir det ytterligare ett prov medför det med största sannolikhet ökade kostnader för den som önskar bli certifierad.

Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga

- 2b§, 3e§ ingenjörsutbildning vid tre- eller fyraårigt tekniskt gymnasium
Behöver förtydligas så att det blir tydligare vilka ingenjörsutbildningar som avses. Finns det relevanta 3-åriga gymnasieutbildningar där man blir ingenjör?
- 2§d i tidigare regler kvalificerad yrkesutbildning, KY utbildning,
Vad är orsaken till att KY-utbildning inte längre är meriterande? Många som vill bli certifierade har en KY-utbildning. Ska vi neka dessa certifiering? Eller kan vi räkna KY på samma sätt som YTH?
RISE anser att alternativet KY-utbildning behöver finnas kvar eller alternativt ta bort både YTH och KY och ersätta dessa med YH och skriv in hur lång YH-utbildning som krävs (förslagsvis minst 2 års utbildning).
- 2§a, 3§a, c, d 2a) högskolans ingenjörsutbildning, 120 högskolepoäng
3a) civilingenjörsutbildning vid teknisk högskola,
3c) högskolans ingenjörsutbildning, 180 högskolepoäng,
3d) högskolans ingenjörsutbildning, 120 högskolepoäng,
Helt ok med ingenjörsutbildning, men hur ska vi hantera kandidat- och masterutbildningar inom meriterande områden?
Dagens utbildningar är vanligare som master än civilingenjör och kandidat än högskoleingenjör.
Det behöver förtydligas om en masterutbildning är att betrakta som en civilingenjör samt att en kandidatutbildning är att betrakta som en högskoleingenjör 180 hp.
- §5j Byggnadsinspektör eller motsvarande
Vad innebär motsvarande? Ska vi tänka bygglovshandläggare?
- 9§ Allmänt råd
Kunskap om entreprenadjuridik bör omfatta bl.a. AB, ABS och ABT.
Skriv ut vad förkortningarna står för. Tänk på detta då det blir förändringar i slutet 2025 då det ligger remiss ute nu gällande AB osv
- 11§ Den kontrollansvarige ska för varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgift om fortbildning som avser 9 § och uppgift om genomförda uppdrag som kontrollansvarig.
Vad är orsaken till ändring till kalenderår? Vi förutsätter att tanken är att en rapport om året ska lämnas in, men den behöver inte lämnas in i januari för föregående kalenderår.

Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:15) om certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden

- 5§4, 6§4 intyg om att den sökande genom mångårig yrkesverksamhet innehar teoretiska kunskaper motsvarande utbildningskravet
Förtydliga att om utbildning saknas helt krävs 10 års erfarenhet.
- 11§ Den sakkunnige ska för varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgift om genomförda uppdrag som sakkunnig eller samordnare av kontroller av kulturvärden.
Vad är orsaken till ändring till kalenderår? Vi förutsätter att tanken är att en rapport om året ska lämnas in, men den behöver inte lämnas in i januari för föregående kalenderår.
- 11§ Den sakkunnige ska för varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgift om genomförda uppdrag som sakkunnig eller samordnare av kontroller av kulturvärden.
Harmonisera med övriga personcertifieringar och lägg till krav om redovisning av fortbildning
- 11§ Den sakkunnige ska för varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgift om genomförda uppdrag som sakkunnig eller samordnare av kontroller av kulturvärden.
Harmonisera med övriga personcertifieringar och ta bort det allmänna rådet.
- 14§ Allmänt råd
För att bli omcertifierad bör man ha arbetat minst två år på heltid eller deltid under den senaste femårsperioden med sådana relevanta uppgifter som anges i 7 och 8 §§
Definiera vad som är tillräckligt om man har arbetat deltid.

Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter

- 6§ Behörighet får lämnas för
– behörighet N för alla byggnader med S-, F- och FX-ventilation samt en- och tvåbostadshus med FT- och FTX-ventilation,
– behörighet K för alla byggnader oavsett typ av ventilationssystem.
Det saknas uppgift om vad N respektive K står för.
- 10§ För att få behörighet K ska den sökande efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 § ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt arbetsledning, projektering, besiktning eller entreprenadkontroll av ventilationssystem typ FT/FTX under minst
– tre år med utbildning enligt 7 § första stycket 1,
– fyra år med utbildning enligt 7 § första stycket 2, eller
– fem år med utbildning enligt 7 § första stycket 3 eller 4.
Ändra så att erfarenheten inte behöver vara från efter genomförd utbildning.
- 11§ Den sökanden ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med aktuellt intyg.
Allmänt råd
Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till den sökande som arbetsgivare, uppdragsgivare eller liknande. Även intyg som lämnats från byggnadsnämnden bör kunna godtas.
*Harmonisera med exempelvis KA där det står:
”Den kontrollansvarige ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med intyg från den senaste yrkesverksamma treårsperioden.”
Viktigt att treårsperioden kommer med.
Ta bort att byggnadsnämnden kan skriva intyg.*
- 17§ Den sakkunnige ska varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgifter dels om genomförda uppdrag som funktionskontrollant eller samordnare av funktionskontroller, dels om fortbildning enligt 12–15 §§ denna författning.
*Vad är orsaken till ändring till kalenderår? Vi förutsätter att tanken är att en rapport om året ska lämnas in, men den behöver inte lämnas in i januari för föregående kalenderår.
(Här är det fel lydelse i remissversionen som ska visa nuvarande lydelse)*

Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:17) om certifiering av sakkunniga inom brandskydd

- 3§ Certifiering får lämnas för
- behörighet N för kontroll av byggnadsverk där brandskyddet projekterats med hjälp av vedertagna lösningar och metoder,
 - behörighet K för kontroll av byggnadsverk där brandskyddet projekterats med hjälp av ingenjörsmässiga bedömningar, metoder och beräkningar.
- Det saknas uppgift om vad N respektive K står för.*
- 4§ För att få behörighet N ska den sökande ha:
1. Allmän teknisk kunskap genom avlagd examen från lägst ingenjörsutbildning, 120 högskolepoäng, eller annan likvärdig utbildning
 2. Allmän brandteknisk kunskap.
- Förtydliga att både 1 och 2 krävs.*
- 4§1 Allmän teknisk kunskap genom avlagd examen från lägst ingenjörsutbildning, 120 högskolepoäng, eller annan likvärdig utbildning
- Definiera inom vilket område utbildningen ska vara från. Är exempelvis inriktning Kemi meriterande?*
- 4§2 Allmän brandteknisk kunskap.
- Det behöver förtydligas för både sökande och certifieringsorgan vad som ska ingå i allmän brandkunskap nu när inte brandmästarutbildningen finns längre.*
- 5§1 Allmän teknisk kunskap genom avlagd examen från lägst ingenjörsutbildning, 180 högskolepoäng, eller annan likvärdig utbildning.
- Kravet är höjt från 120 hp till 180 hp. Vad är anledningen till det? Hur ska vi hantera redan certifierade personer som inte uppfyller det nya kravet?*
- 5§2 Brandteknisk kunskap motsvarande de brandtekniska kurser som ingår i brandingenjörsutbildning, 210 högskolepoäng.
- Kravet är höjt från 150 hp till 210 hp. Vad är anledningen till det? Hur ska vi hantera redan certifierade personer som inte uppfyller det nya kravet?*
- 10§ Den sökandes kunskap enligt 9 § och för behörighet N 4 § första stycket 2 ska kontrolleras genom skriftligt kunskapsprov.
- Det behöver förtydligas för både sökande och certifieringsorgan vad som ska ingå i allmän brandkunskap.*
- 11§ Den sakkunnige ska för varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet dels fortbildning enligt 9 §, dels genomförda uppdrag som sakkunnig inom brandskydd.
- Vad är orsaken till ändring till kalenderår? Vi förutsätter att tanken är att en rapport om året ska lämnas in, men den behöver inte lämnas in i januari för föregående kalenderår.*

- 14§ Allmänt råd
Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva lämplighet, räcka att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att den kontrollansvarige skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som anges i 9 §.
Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad fullständig kompetensprövning, kan vara att den kontrollansvarige inte har arbetat som kontrollansvarig i väsentlig omfattning under certifikatets giltighetstid. Arbeta i väsentlig omfattning bör omfatta några större eller ett tiotal mindre projekt.
Bör stå sakkunnig inom brandskydd och inte kontrollansvarig.

Konsekvensutredningen

- 6.1.1 Förslaget bedöms få små konsekvenser för certifieringsorganen. Boverket bedömer att det kan krävas en viss uppdatering av befintligt utbildnings- och informationsmaterial avseende hänvisningar till författningen. Tidsåtgången är svår att beräkna men Boverket bedömer att den bör vara av en mindre omfattning, vilket inte leder till några större kostnadsmässiga konsekvenser. Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser gällande intäkter eller konsekvenser i övrigt.
Ett certifieringsorgan får inte utbilda så uppdatering av utbildningsmaterial är inte relevant.
Att ta fram helt nya prov inom ett odefinierat område tar tid och kostar pengar. Varför nämns inte det i konsekvensutredningen?
- 6.1.2 Förslaget innebär förändrade kravnivåer för behörighet N. Det tidigare utbildningskravet där sökanden skulle ha allmän teknisk kunskap från genomförd utbildning vid lägst ingenjörsutbildning vid tre- eller fyraårigt tekniskt gymnasium i kombination med utbildning i förebyggande brandskydd för brandbefäl från MSB utgår. I stället ställs ett nytt krav på behörighet N, att den sökande ska ha utbildning till högskoleingenjör på minst två år och kunskap om brandteknik.
Stor del av konsekvensutredningen bygger på MSBs utbildning som aldrig har legat till grund för certifiering. Vi ifrågasätter om konsekvensutredningen är relevant.
Frågan om MSBs utbildning har diskuterats mellan RISE och Boverket. MSBs utbildning är endast för personal inom räddningstjänst och RISE har aldrig godkänt den utbildningen för certifiering.

Med vänlig hälsning

RISE Research Institutes of Sweden AB
Certifiering - Personcertifiering

Tomas Holm